

prima instanță: O. Robu
instanța de apel: D. Manole, E. Fistican, N. Traciuc

Î N C H E I E R E

18 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Stepanov Ludmila și Stepanov Elena,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor și Belughin Igor împotriva Ludmilei Stepanov și Stepanov Elena, intervenient accesoriu Rotari Natalia cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și prelungirea termenului de acceptare a succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate asupra a 3/8 din bunul imobil în ordine succesorală și cererea reconvențională depusă de Stepanov Ludmila și Stepanov Elena împotriva Svetlanei Mocrițaia, Rotari Victor și Belughin Igor, intervenient accesoriu Rotari Natalia cu privire la declararea ca succesori nedemni și încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014, prin care apelul declarat de Stepanov Ludmila și Stepanov Elena a fost respins și menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 29 martie 2013,

c o n s t a t ă :

La data de 19 mai 2010, Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor și Belughin Igor s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ludmilei Stepanov și Stepanov Elena, cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

În motivarea acțiunii au invocat reclamanții că, tatăl Rotari Anatoli a decedat la data de 01 septembrie 2009. Ultimul, a avut în proprietate 1/3 cotă parte din apartamentul nr. 76, situat pe str. Igor Vieru 3/1, mun. Chișinău, care după decesul acestuia, a rămas drept moștenire.

La moment, în respectivul apartament locuiesc Stepanov Ludmila și fiica acesteia Stepanov Elena.

Menționează reclamanții că nu s-au adresat la biroul notarial cu declarație de acceptare a succesiunii deoarece despre decesul lui Rotari Anatoli au aflat abia la data

de 01 martie 2010.

Precizează că, pînă în prezent, alți succesori pentru acceptarea succesiunii nu s-au prezentat la biroul notarial, precum nici Stepanov Ludmila și fiica acesteia Stepanov Elena.

La data de 25 august 2010, avocatul Gheorghe Salari, în interesele reclamantei Stepanov Ludmila și Stepanov Elena, a înaintat în instanța de judecată cerere reconvențională împotriva Svetlanei Mocrițaia, Rotari Victor și Belughin Igor cu privire la declararea acestora ca succesori nedemni și încasarea datoriei (f.d. 50-51, vol. I).

Prin cererea de chemare în judecată suplimentară (f.d. 40, vol.I), cer reclamanții Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor și Belughin Igor, prelungirea termenului de acceptare a succesiuni care constituie 1/3 cotă parte din apartamentul nr. 76, situat în mun. Chișinău, str. Igor Vieru 3/1 și determinarea cotelor părți-ideale din apartamentul menționat.

Prin încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 22 noiembrie 2010, s-a restituit cererea reconvențională înaintată de avocatului Gheorghe Salari în interesele reclamantei Stepanov Ludmila și Stepanov Elena (f.d.68, vol.I).

Prin cererea de chemare în judecată suplimentară, de concretizare (f.d. 96, vol. I) reclamanții Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor și Belughin Igor cer constatarea faptului acceptării succesiunii de către Rotari Anatoli 1/2 cotă-parte, 1/18 rămasă după decesul soției sale Stepanova Elena, decedată la 24.09.2004, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii după decesul tatălui Rotari Anatoli, care constituie 3/8, cota-parte din apartamentul nr. 76, situat în mun. Chișinău, str. Igor Vieru 3/1 și recunoașterea dreptului de moștenire la 3/8 din apartamentul după Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor și Belughin Igor.

la data de 21 decembrie 2010, Stepanov Ludmila și Stepanov Elena au înaintat cererea reconvențională repetată împotriva Svetlanei Mocrițaia, Rotari Victor și Belughin Igor, prin care au solicitat declararea lui Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor și Belughin Igor ca succesori nedemni ai decedatului Rotari Anatoli și încasarea în beneficiul Ludmillei Stepanov suma de 21 900 lei, cheltuieli suportate pentru serviciile funerare și întreținerea lui Rotari Anatoli (f.d. 97-98, vol.I).

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 29 martie 2013, acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor și Belughin Igor împotriva Ludmillei Stepanov și Stepanov Elena, a fost admisă parțial.

S-a prelungit termenul de acceptare a succesiunii pentru Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor și Belughin Igor, deschise în urma decesului tatălui Rotari Anatoli, decedat la 01.09.2009, cu 6 luni.

S-a recunoscut dreptul de proprietate a cîte 1/12 cotă-parte din imobilul nr.76, situat în mun. Chișinău, str. Igor Vieru 3/1 după Mocrițaia Svetlana, Rotari Victor și Belughin Igor în calitate de succesori legali ai defunctului Rotari Anatoli, decedat la 01.09.2009. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Cererea reconvențională depusă de Stepanov Ludmila și Stepanov Elena împotriva Svetlanei Mocrițaia, Rotari Victor și Belughin Igor, intervenient accesoriu Rotari Natalia cu privire la declararea ca succesori nedemni și încasarea datoriei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 26 aprilie 2013, Stepanov Ludmila și Stepanov Elena, prin reprezentantul lor în bază de mandat, avocatul Știrbu Gheorghe, au declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 29 martie 2013, solicitînd admiterea apelului, casarea integrală a hotărîrii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii inițiale a reclamantilor ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014, apelul declarat de Stepanov Ludmila și Stepanov Elena, prin reprezentantul lor în bază de mandat, avocatul Știrbu Gheorghe, a fost respins și menținută hotărîrea primei instanțe.

La data de 15 august 2014, Stepanov Ludmila și Stepanov Elena au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care pretențiile Svetlanei Mocrițaia, Rotari Victor și Belughin Igor să fie respinse ca neîntemeiate.

În motivarea recursului au invocat recurentele că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, fiind încălcate normele de drept material și procedural. Susțin că instanța a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, precum și a apreciat în mod arbitrar probele.

Consideră recurentele că instanța de fond și de apel corect au reținut faptul că capătul de cerere cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii de către Rotari Anatoli a 1/18 cotă-parte rămasă după decesul soției sale Stepanov Elena se face a fi unul neîntemeiat, având în vedere Hotărîrea Judecătoriei sec. Ciocana din 19 aprilie 2010, prin care s-a constatat faptul acceptării succesiunii prin intrarea în fapt în posesiunea bunurilor defunctului.

Totodată, recurentele recunosc, că în calitate de succesori ai defunctului Rotari Anatoli, intimații urmau a avea un drept de succesiune doar asupra unei cote de 1/4 din apartamentul nr. 76, situat pe str. Igor Vieru 3/1, mun. Chișinău, însă consideră că atît instanța de apel, cît și instanța de fond, în mod eronat, au admis capătul de cerere prin care intimații au solicitat prelungirea termenului de acceptare a succesiunii a cîte 1/12 cotă-parte pentru fiecare, adică în total a 1/4 cotă-parte.

În acest sens, susțin recurentele că în conformitate cu prevederile art. 1440 alin. (2) Cod Civil, momentul deschiderii succesiunii se consideră cel al decesului persoanei care a lăsat moștenirea. Prin urmare, termenul de 6 luni prevăzut la art. 1517 Cod Civil, pentru acceptarea succesiunii a început să curgă la de la 1 septembrie 2009 și s-a încheiat la 1 martie 2010. Intimații, călăuzindu-ne de art. 1516, alin. (3) Cod Civil, urmau fie să depună la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii, fie să intre în posesiunea patrimoniului succesoral, ceea ce însă, intimații nu au realizat.

Consecvent, susțin recurentele că instanțele ierarhic inferioare, au aplicat în mod greșit prevederile art. 1519 alin. (1) Cod civil.

Complementar celor expuse, menționează recurentele că instanțele, arbitrar au stabilit că intimații nu au cunoscut despre decesul tatălui lor, or, din materialele cauzei reiese contrariul (f.d. 66, 126, 190, vol. I).

Examinînd cererea de recurs declarată de Stepanov Ludmila și Stepanov Elena, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 440 CPC, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute în art. 433 CPC.

În conformitate cu art.433 lit. a) și b) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4), precum și în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

În conformitate cu art.432 alin.(1), (2), (3) și (4) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, analizînd argumentele recursului declarat de Stepanov Ludmila și Stepanov Elena prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanța de apel aplicînd corect normele de drept material și procedural.

Colegiul consideră că argumentele invocate în cererea de recurs sunt irelevante și declarative, motiv pentru care acestea nu pot fi reținute de către instanța de recurs întru admiterea cererii și casarea deciziei instanței de apel.

Mai mult, Colegiul învederează că dezacordul recurentelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentelor, fără a indica vreun temei prevăzut de art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC, face ca acesta să fie respins de către instanța de recurs din considerentul că motivele indicate în dezacord nu se încadrează în

prevederile normei precitate și nu constituie temei de casare a deciziei, recursul exercitat avînd caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

În aceeași ordine de idei, Colegiul precizează că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, la caz, menționează și jurisprudența CEDO, conform cărei recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcei contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel, s-a pronunțat în mod corespunzător.

Din considerentele enumerate și avînd în vedere faptul că, argumentele recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4) din CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Stepanov Ludmila și Stepanov Elena, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 432, 433 lit. a), art. 434 alin. (1) și art. 440 CPC completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune

Recursul declarat de Stepanov Ludmila și Stepanov Elena se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță